

**Яциняк О. П., асистентка кафедри іноземних мов
природничо-математичних спеціальностей,
Волинський національний університет імені Лесі Українки**

Міжкультурні комунікативні стратегії у викладанні англійської мови на природничо-математичних спеціальностях.

Однією з характерних ознак нашого часу є збільшення міжкультурних контактів. Однак процес глобалізації має сприяти взаєморозумінню різних культурних системи, а не стирати культурні відмінності. Нині очевидно, що міжкультурна комунікація є важливою складовою якісної вищої освіти. У зв'язку з цим для формування професійних та комунікативних компетентностей майбутніх фахівців набувають актуальності міжкультурні комунікативні стратегії.

Сучасні методики викладання англійської мови на природничо-математичних спеціальностях також мають спиратися на міжкультурні комунікативні стратегії, які допомагають студентам не лише засвоїти мовні структури, але й розвивати навички ефективної комунікації в міжнародному середовищі. Для досягнення цієї мети виділяють такі стратегії: контекстуалізація матеріалу, культурні особливості, використання автентичних матеріалів, розвиток мовленєвих навичок, інтерактивні наукові проєкти, адаптація матеріалу, залучення до міжкультурних діалогів.

Контекстуалізація матеріалу в процесі викладання має ключове значення для забезпечення ефективного навчання та засвоєння мовних навичок студентами. Вона, по-перше, передбачає використання матеріалів з реальних наукових досліджень та відомих наукових відкриттів, що допомагає студентам опанувати використання англійської мови в науковому середовищі. По-друге, адаптація матеріалу до конкретних спеціальностей, таких як біологія, фізика, математика тощо, під час вибору для вивчення

термінології, текстів, виконання завдань та вибору прикладів дозволяє студентам зосередитися на темах, які будуть для них актуальними у професійній діяльності. По-третє, фахові задачі або проблемні ситуації допомагають студентам засвоїти терміносистему та її застосування в реальних обставинах. По-четверте, створення можливостей працювати над спільними науковими проєктами англійською мовою сприятиме в подальшому в співпраці та комунікації в науковому середовищі.

Вивчення *культурних особливостей* є неодмінною складовою викладання англійської мови на природничо-математичних спеціальностях. Розвиваючи навички мовлення та розуміння, студенти знайомляться з культурними відмінностями, оскільки в різних країнах для висловлення однієї ідеї можуть використовуватися різні вирази на що впливає певні традиції та підходи до розв'язання проблем. Наприклад, у викладанні математики деякі математичні концепції можуть мати різні підходи або акценти в різних культурах що відображаються в мові.

Використання *автентичних матеріалів* – це оригінальні тексти, аудіо- та відеозаписів носіїв мови, а також електронних книг, веб-ресурсів та онлайн платформ дають студентам можливість самостійно ознайомлюватися з матеріалами та формувати вимову і розвивати орфоепічні навички.

Розвиток мовленнєвих навичок чи ненабільше впливає на формування комунікативної компетенції студентів. Обговорення тематичних питань, розв'язання проблемних завдань, презентації результатів досліджень, імпровізовані обговорення стимулюють мовну реакцію студентів. Написання наукових анотацій, рецензій, створення презентацій допомагають студентам оволодіти мовленнєвими навичками, необхідними для подальшої професійної діяльності.

Інтерактивні наукові проєкти (наукові дебати, віртуальні конференції, вікторини тощо) можуть бути ефективним засобом опанування англійської мови на природничо-математичних спеціальностях, оскільки вони поєднують навчання мові з активним дослідницьким процесом. Під час наукових дебатів

на актуальні теми студенти демонструють різні погляди та аргументують їх, удосконалюючи свою англійську. На віртуальних конференціях студенти можуть представляти свої дослідження та обмінюватися ідеями. Участь у вікторинах закріплює набуті знання з англійської мови та спеціальності. Отже, і інтерактивні наукові проєкти допомагають студентам розвивати спеціальні мовленнєві та фахові компетенції.

Адаптація матеріалу до конкретних спеціальностей має особливе значення для викладання англійської мови на природничо-математичних спеціальностях, оскільки це допомагає студентам сприймати та розуміти мовний матеріал у контексті інтересів. Навчальний матеріал має містити терміни та поняття, що використовуються в конкретній галузі науки: біології, хімії, фізики або математики. Розроблення спеціальних модулів, які базуються на використанні фахової лексики та темах, що є специфічними для цієї чи іншої галузі, дозволяє студентам краще вивчити тематичний матеріал.

Залучення до міжкультурних діалогів сприяє більш глибокому розумінню мови та культурного контексту. Воно передбачає проведення обговорень про культурних традицій, звичаїв, правил етикету, що допомагає студентам краще розуміти різноманітність культур та виховує повагу до них.

Таким чином міжкультурні комунікативні стратегії у викладанні англійської мови на природничо-математичних спеціальностях допомагають створити ефективне освітнє середовище в якому студенти можуть успішно вивчати англійську мову та розвивати загальні та професійні компетенції.

Список використаних джерел

1. Андрієнко Н. М. До питання компетентнісної моделі мовленнєвої комунікації. *Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних університетів* : зб. матеріалів VII Міжнар. наук. конф (м. Київ, 20-21 квіт. 2021 р.). Київ : КНЕУ, 2021. С. 80–86.
2. Канюк О. Особливості викладання англійської мови для студентів немовних спеціальностей. *Український педагогічний журнал*. 2020.

- № 2. С. 117–122. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-2-117-122>.
3. Костик Є. В. Сілютіна І. О. Особливості викладання іноземної мови професійного спрямування для студентів немовних спеціальностей Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. Хмельницький : ХНУ, 2022. Вип. 23. С. 38–43. DOI: <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2022-23-8>
  4. Кузнєцова О. О. Коломийцева А. О. Міжкультурна комунікація в умовах глобалізації вищої освіти в Україні. *Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних університетів* : зб. матеріалів VII Міжнар. наук. конф (м. Київ, 20-21 квіт. 2021 р.). Київ : КНЕУ, 2021. С. 95–97.
  5. Прокопчук Л. В. Розвиток діалогічного мовлення для формування міжкультурної компетенції. *Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних університетів* : зб. матеріалів VII Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 20-21 квіт. 2021 р.). Київ : КНЕУ, 2021. С. 103–110.
  6. English for the Students of Physics (Англійська мова для студентів-фізиків) : навч. посіб. / Яциняк О. П. (та ін.). Луцьк : Ю. М. Мажула, 2023. 177 с.